

Valašský soubor
KAŠAVA

84. beseda u cimbálu

Fryšták 9. prosince 2017

Bela zema veleká

aneb

*Vánoční besedování
s Mladou Hanou*

Taneční fraška o dvou svérázných řeznících a nepovedené zabijačce. FS Mladá Haná

Lucky v podání FS Mladá Haná

Ten vánoční čas dočkali sme zas,

je to náš čas.

*Přišel za námi proudem mizejícího roku a zastavil nás s otázkou,
zda už není na čase připravit svou tvář na úsměv,
svou dlaň na přátelský stisk jiné ruky,
své srdce na přijetí bezpodmínečných darů.*

*Zeptal se, zda naše mysl, duše a tělo cítí výjimečnost okamžiku,
kdy s jistotou víme, že trvají jen hodnoty,
jejichž váha a ryzost jsou v čase neměnné.*

*Můžeme je pojmenovat či připomenout prastarými příběhy,
které se podobají našemu životu tak,*

*že si při jejich vyprávění nejsme jisti, zda je skutečně prožili ti dávní,
nebo zda je zašeptala ozvěna našich vlastních vzpomínek.*

Jeden z nich vypráví o ženě.

Ta následovala svého muže a do rukou mu vložila dítě.

To dítě později předčilo svou matku i svého pěstouna.

Rozdmýchalo mnoho spících nepřátelství a vykonalo mnoho dobrého.

Je to příběh každého jednoho z nás.

Každý z nás v něm najde své místo.

*Pro každého z nás má proud roku ten správný čas k rozhodnutí,
jak žít další část svého příběhu – pod dojmem přítomnosti,
s vědomím minulosti a odpovědností k budoucnosti.*

Každý dokážeme následovat svou lásku.

Umíme být mírní a laskaví i příkří a chladní.

Každý z nás je obdařen schopností tvořit.

Čas Vánoc se naplnil.

*Večernice rozžehla svým stříbřitým svitem tichou noc
a připomněla nám, že k sobě patříme.*

Spojuje nás společně prožitý čas a láska.

Vinšuju vám dobrý deň, výš vodičku než oheň.

MLADÁ HANÁ Velká Bystřice

Folklorní soubor Mladá Haná je jednou z pěti složek souboru Haná Velká Bystřice, vznikl v roce 1996 jako souborová příprava. Mladá Haná zpracovává a představuje divákům lidové tance, písně a zvyky z oblasti Hané a především svého oblíbeného Lipenského Záhoří, kraje v podhůří Hostýnských vrchů, který patří k nejsevernějšímu hanáckému výběžku. V repertoáru souboru najdete taneční pásma z pera choreografů Jiřího Čady, bývalého herce, režiséra a choreografa olomouckého divadla, a Robert Šolce, nynějšího vedoucího souboru a také bývalého tanečníka Vojenského uměleckého souboru Ondráš Brno.

Přeneste se spolu s Mladou Hanou na pravou hanáckou zabijačku, nechte se vtáhnout do tajemné atmosféry při občůzce lucek, naladte se vánočně při chystání štědrovečerního stolu. Tancujeme, hrajeme a zpíváme vám s radostí a pro radost.

Vedoucí souboru: **Robert Šolc**

Taneční choreografie: **Jiří Čada, Robert Šolc**

Hudební úpravy: **Zuzana Blahunková, Ondřej Nakládal**

Vánoční jarmáček

Tradiční vánoční jarmáček nechybí na naší besedě ani letos, je pro Vás připraven v prostorách jídelny. Můžete jej využít k zakoupení vánočních ozdob, drobných dárků pro své blízké, anebo třeba koupí výrobků podpořit dobrou věc. Můžete se těšit na ručně šité hračky a dekorace Zdeny Vendolské nebo výrobky patchwork od Pavlíny Strašilové. Pro mlsné jazýčky máme připravené domácí sirupy a marmelády, které s láskou vyrábí Lenka Plšková. Pro milovníky včelích výrobků si voskařství Vizovice připravilo svíčky, kosmetiku, sklenice s medem či teplou medovinu na zahřátí. Jako originální dárek můžete využít na přání malované vánoční baňky či zakoupit hotovou sadu z vizovické galerie Mariette. Vladka Gabrielová vyrobila dárečky z drobné keramiky, pro vánoční výzdobu Vašeho domova se budou jistě hodit dekorace a věnce Simony Koutné z Art madam s.r.o. Pokud chcete potěšit své blízké, můžete je obdarovat ručně vyráběnými vánočními přáníčky od Anny Jandáskové či zakoupit ručně vyráběné cedulky na dárky. V neposlední řadě jsou pro Vás připraveny keramické výrobky, mýdla a drobné dárečky, jejichž koupí podpoříte dobrou věc, a to činnost Integrovaného centra Slunečnice. Nebude chybět ani stánek Valašského souboru Kašava.

Program

- 1. Zabijačka** FS Mladá Haná
Taneční fraška o dvou svérázných řeznících a nepovedené zabijačce; zpracoval Jiří Čada
- 2. Josef Schreier: Veselte se, pastuškové**
- 3. Ondřejské koledy**
- 4. Povídání o luckách**
- 5. Lucky**
Scénické ztvárnění tradiční lidové obchůzky
- 6. Vánoce, Vánoce**
- 7. Hanácký štědrovečerní stůl**
Netradiční „odborná přednáška“ s hospodářem a hospodyní; připravily Broňa Millá a Helena Lisická
- 8. Pod kosteličkem tráva zelená**
- 9. Proč bechme nebele veseli**

Tradiční předpůlnoční kašavské koledování

Ó velmi šťastná hodina, Zdobení stolu, Ten vánoční čas, Stojí vrba košatá, vánoční lidová hra Tře krále, Panenka Maria po světě chodila, Čas radosti, veselosti, šťastikování, společný zpěv koled

Úvodní slovo Jana Pluhařová

Změna programu vyhrazena.

Po skončení předpůlnočního koledování se hraje k tanci do 1.30 hod.

Účinkují

Folklorní soubor Mladá Haná

Vedoucí: **Robert Šolc**

Primáš muziky: **Ondřej Nakládal**

Valašský soubor Kašava

Umělecká vedoucí: **Lucie Uhlíková**

Vedoucí taneční složky: **Ondřej Pavlišťík**

Vedoucí dívčího pěveckého sboru a CM VS Kašava: **Petra Pavlišťíková**

Primáška CM VS Kašava: **Kateřina Dlabajová**

Program připravili

Autoři programu: **Milan Heřman, Petra Pavlišťíková, Ondřej Pavlišťík**

Režie: **Lucie Uhlíková**

Konferenciér: **Jana Pluhařová**

Produkce: **Kolektivy VS Kašava a Mladá Kašava**

Zvuk a světla: **Marcel Rech, Alois Kopřiva**

Výzdoba sálu: **Kristýna Kubičková, Hana Papežíková**

Po dobu trvání programu je bufet uzavřen.

Kouření je v celé budově zakázáno.

Akci finančně podpořil Zlínský kraj

Zveme Vás na akce Kašavy v sezóně 2017/2018

10. prosince 2017, 16.00, Malá scéna Zlín, Vánoční besídka

24. prosince 2017, 22.00, náměstí Míru ve Zlíně, Štědrovečerní zpívání

3. února 2018, 19.30, Fryšták, 47. valašský bál

Klub přátel Kašavy

Jestliže jste pravidelnými návštěvníky akcí Kašavy, ve Vašem kulturním kalendáři určitě nikdy nechybí dvě besedy u cimbalu, valašský bál, besídka dětských folklorních souborů a naše další akce. Staňte se členy Klubu přátel Kašavy a budete moci využívat těchto výhod.

- koupě až šesti vstupenek se slevou 20 %,
- zasílání pozvánek na akce Kašavy,
- prémie při návštěvě fryštáckých akcí: dnes tři chlebičky zdarma,
- sleva na nákup ve vybraných obchodech: Pánská móda Sýkora – 20% sleva, kavárna-vinotéka BALKAN EXPRESS – 5% sleva na víno, 15% sleva na útratu v kavárně.

Členem Klubu přátel Kašavy se můžete stát vždy na dvě sezóny, slevy tedy můžete využít na šesti akcích. Stačí zaplatit pouhých 200 Kč a vyplnit lístek s údaji pro zasílání pozvánky. Prémie je vyhlašována na každou fryštáckou akci, tedy besedy u cimbalu a bál. Tou dnešní jsou **tři chlebičky zdarma**.

Členství v klubu si můžete založit na některé fryštácké akci Kašavy, nebo nám můžete zavolat, či poslat e-mail na adresu info@soubor-kasava.cz.

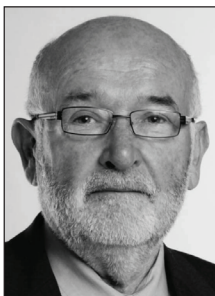
Naše radosti a smutky roku 2017

Rok s rokem se sešel a je tu opět advent, což je období i pro uspořádání již 84. vánoční besedy u cimbálu Valašského souboru Kašava a také chvíle pro tradiční zamýšlení nad tím, jaké radosti a smutky nám uplynulý rok přinesl.

Smutkem upřímným a hlubokým zasáhlo souborový svět úmrtí zpěvačky **Jarmily Šulákové** (1929 až 2017). Nemohli jsme nebýt přítomni na pohřbu a položit kytici ke katafalku jako výraz úcty k jejímu umění a díky za sympatie, které ke Kašavě od jejího zrodu chovala. Svědectví o tom vydává ve svém textu Antonín Bařinka (viz dále).

Kondolovali jsme také rodině stále návštěvnice našich besed a velké sympatizantky Kašavy Marty Orolinové k úmrtí jejího tatínka, jímž nebyl nikdo jiný než **Jiří Parduba** (1923 až 2017), odzemkářská legenda s klíčovou zásluhou o vzkříšení a obnovu slávy valašského odzemku v poválečném období. Byl to nejen milovník Valašska a jeho tradiční kultury, spoluzakladatel souboru Vsacan, ale opravdový vlastenec, učitel, Sokol tělem i duší tvrdě pronásledovaný totalitním režimem.

Projev naší účasti na smutku spojeném s úmrtím **Miloš Vršeckého** (1950–2017) putoval do Plzně k jeho rodině i souboru Mladina. Strůjcem slávy tohoto věhlasného západočeského souboru bylo Vršeckého mimořádně kvalitní umělecké a moudré společenské vedení. Byl zdatným organizátorem folklorních festivalů, členem porot soutěží a přehlídek. Ke Kašavě choval přátelské sympatie, které vznikly zejména za jeho působení v programové radě Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice.

Pietní nádech má i naše připomenutí výročí úmrtí zlínského advokáta **Ladislava Rutteho** (1893–1967), v minulém století agilního organizátora usilujícího o uchování tradiční kultury Slovácka a Valašska, mj. autora pozoruhodného, bohužel nerealizovaného projektu skanzenu tří regionů (Valašska, Slovácka a Hané) s názvem „Bartošovo“ a také významné publikace *Gajdy a gajdošská tradice na Valašsku a Slovácku* (1964).

Velkou letošní radostí je naše přání k 70. výročí trvání **Souboru písní a tanců Josefa Vycpálka** z Prahy. Za Kašavu Vycpálkovicům gratuloval Karel Pavlišťík, z jehož textu (určeného do sborníku zmíněného souboru) je zřejmé, proč:

„Vážení členové Souboru Josefa Vycpálka, milí Vycpálkovi. [...] Mám víc než dobrý důvod chopit se příležitosti a s chutí vám poblahopřát k Vašemu jedinečnému jubileu: Soubor Josefa Vycpálka je pro mne fenoménem, který zásadním způsobem pozitivně ovlivnil vývoj poválečného hnutí za zachování a rozvoj tradiční lidové kultury, hnutí, s nímž jsem celoživotně a osudově spjat. Vycpálkovi jsou mojí nadčasovou ‚srdcovkou‘, protože již v době, kdy většina z Vás ještě nebyla na světě, našel jsem v zakladatelské generaci řadu celoživotních přátel, s nimiž jsem prožil mnoho úsměvných i dramatických chvil. Františka Bonuše jsem naučil tak dobře verbovat, že mne důrazně a vytrvale vyzýval k měření verbířských sil. Protože si ani jeden z nás nikdy nezapamatoval toho měření výsledek, opakoval František svou výzvu při každém našem setkání u cimbálové muziky. Jeho pokračovatelem se v tomto směru stal svým způsobem Radek Rejšek. S Icou (Jiřím) Pospíšilem, jehož pěvecký projev mně mimořádně imponoval, jsem se ale do měření sil před muzikou nikdy prozřetelně nepouštěl... Já na druhé straně jsem byl se svými pokusy zvládnout graciézní taneční podobu hulána či mateníků trvale vnímán jako beznadějný tvrdolín od absolutoria legendárního školení vedoucích folklorních souborů na zámku v Hoříně u Mělníka v roce 1951. Svě by o tom mohly vyprávět lektorky pro český lidový tanec Eva Rejšková, která se tehdy ještě jmenovala Konečná, Ale-na Skálová, v té době Špačková, nebo Hanka Reichertová, později Laudová. Štafetový kolík od nich převzala Jana Rychtová.

Soubor písní a tanců Josefa Vycpálka na besedě u cimbálu v Lukově, 1994

Důvodem k mé gratulaci ovšem nemohou být jenom má osobní přátelství, byť byla a jsou velmi vzácná. Pádným důvodem pro ni je především letitá intenzivní spolupráce s výše zmíněným při realizaci programu MFF Strážnice a vzácné vzájemné srozumění, které vytvořili příslušníci následnických generací jubilujících Vycpálkovců s o dvacet let mladším Valašským souborem Kašava, s nímž jsem od jeho zrodu bytostně spjat. Věcné svědectví o kouzlu společně protančených, prozpívavých a také ovíněných nocí ve Strážnici, v Lukově, ve Vlčkové či v Praze já už vydat nemohu. Ale že mají jejich aktéři z ,obou zúčastněných subjektů‘ celý život na co vzpomínat, o tom něco vím... Jsou tu ale i jiné události, které ke zmíněnému srozumění přispěly: třeba uvedení vycpálkovského pořadu Čtyři obrazy z Českého roku Karla Plicky v rámci Lukovského setkání s folklorem v roce 1994, společná účast Souboru Josefa Vycpálka a Valašského souboru Kašava v programu ke stému výročí Národopisné výstavy československé na Žofíně v roce 1995 a v programu Pražského jara Ozvěny lidových tradic v Rudolfinu v roce 1997, jakož i účast cimbálové muziky Kašavy na oslavách vašeho 50. výročí atd. atd.

Když bylo Vycpálkovcům 47 let, představil jsem je účastníkům 27. besedy u cimbálu VS Kašava, v jejímž programu byli hlavními hosty, jako nejstarší a nejpopulárnější český amatérský folklorní soubor, který přiblížil zapomenutou neokázalou krásu českého lidového tance všem poválečným generacím a svou činností bezesbytku naplnil následující odkaz významného sběratele českých lidových tanců, jehož jméno nese [...]. Kdybych Vycpálkovce představoval dnes, nezměnil bych na tom textu ani slovo. S přátelskou úctou a respektem blahopřeji k tomu, co jste nejen pro český lidový tanec, ale pro českou kulturu za 70 let své existence, vážení členové Souboru Josefa Vycpálka, milí Vycpálkovci, vykonali.“

***

Radost nám působí, že známé „jděte a množte se“ padlo tento rok v Kašavě na úrodnou půdu. Sňatky byly ve velké většině „souborácké“. Na společné cestě životem tedy ještě jednou přejeme mnoho štěstí Sandře Liškové a Martinovi Peprníkovi, Kristýně Preiningerové a Martinovi Kubíčkoví, Lence Mrlinové a Jakubovi Vaculíkovi, Kristýně Jančíkové a Antonínu Bradáčovi, Vendule Mirynské a Janu Škubalovi.

Přidáváme také přehled těch, kteří – jak věříme – převezmou štafetu po nás: Jan Barák, syn tanečnice Leony Barákové-Kusbachové (nar. 15. 12. 2016), Marek Hanák, syn tanečnice Ivety Krmáškové (31. 12. 2016), Barbora Bednaříková, dcera tanečnicka Martina Bednaříka (18. 4. 2017), Jonáš Vitovský, syn tanečnicka Radka Vitovského (16. 11. 2017). Cérence, ogárkom a jejich rodičům přejeme do života všechno dobré!

***

A nakonec přidáváme pozvání k už tradičnímu a vskutku radostnému společnému štedrovečernímu zpívání koled pod vánočním stromem na zlínském náměstí ve 22 hodin. Všichni jste srdečně zváni i s dětmi. *Vinšujem vám dobrý deň, výš vodičku než oheň!*

Karel Pavlišťík

Za Jarmilou Šulákovou

V únoru letošního roku nás ve věku 87 let opustila vynikající zpěvačka Jarmila Šuláková. Vsetínská rodačka se od roku 1948 začala věnovat zpěvu valašských lidových písní ve vsetínských folklorních kolektivech (Michálkově cimbálové muzice, souborech Vsacan a Kyčera – v poslední jmenované potkala i svého manžela L. Schmidta, na pódiích však vystupovala po celou dobu pod svým dívčím jménem). Od roku 1952 se stala sólistkou Brněnského rozhlasového orchestru lidových nástrojů (BROLN), později zpívala s ostravskou Cimbálovou muzikou TECHNIK vedenou Janem Rokytou a hostovala i s dalšími muzikami. V letech 1977–1992 také příležitostně vystupovala s CM Kašava. Byly to především lukovské besedy u cimbálu, kde si svým zpěvem získala srdce všech posluchačů. V devadesátých letech zpěvačka navázala kontakt s vizovickou folk-rockovou kapelou Fleret, jejíž publikum tvořili především mladí posluchači. Jarmila Šuláková vystupovala se svým tradičním repertoárem – valašskými písněmi – ovšem v úpravách pro těleso, které nebývá s folklorem obecně spojováno. Zvuk byl blízký mladému publiku a vystoupení měla velký ohlas.

Jarmila Šuláková byla za svůj celoživotní přínos lidové kultuře několikrát odměněna a oceněna vysokými státními tituly a vyznamenáními. Návštěvníkům vystoupení pak zůstane v paměti její krásný alt a oduševnělý přednes lidových písní. Titul „královna valašské lidové písně“, který jí neoficiálně udělila laická i odborná veřejnost, se jeví jako plně oprávněný. V její osobě odešla jedna z posledních velkých „folklorních legend“.

Antonín Bařinka

***Děkujeme Vám za Vaši přízeň
a přejeme hodně štěstí a zdraví
v novém roce 2018***

Valašský soubor Kašava, Mladá Kašava
a dětské folklorní soubory Fryštáček, Kašavjánek, Lukovjánek,
Maryjánek a Vínek

zlín.

Zlínský kraj

MINISTERSTVO
KULTURY

Obec Kašava

Obec Lukov

Město Fryšták

Mediální partneri:

emersion
software

Autobusová doprava
Josef Dubovský

IMC ENGINEERING s.r.o.

NADACE
AGROFERT

NADACE
SYNOT
ZALOŽENA SENÁTOREM IVO VALENTOU

PODHORAN LUKOV a.s.

Dívčí pěvecký sbor a CM VS Kašava, Lukov 2016

Vánoční lidová hra Pastuši v podání VS Kašava, Lukov 2016

Programový sborník 84. besedy u cimbálu Valašského souboru Kašava

Redakce: Lucie Uhlíková, Karel Pavlišťík, Veronika Silná, Petr Zbranek

Fotografie: archiv VS Kašava, FS Mladá Haná

Vydal: Valašský soubor Kašava, z. s., Zlín 2017

www.soubor-kasava.cz, info@soubor-kasava.cz

Tisk: Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín,
polygrafické obory

Odjezdy autobusů

0.15 Fryšták – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez

1.30 Fryšták – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez